

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1207

Vragen van de leden **Hilkens** en **Ypma** (beiden PvdA) aan de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *drugsgebruik in het speciaal onderwijs* (ingezonden 20 december 2012).

Antwoord van staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ontvangen 5 februari 2013).

Vraag 1

Kent u het bericht «Drugsgebruik jeugd speciaal onderwijs hoog»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Bent u op de hoogte van het hoge drugs- en alcoholgebruik in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) in Rotterdam? Zo ja, hoe groot is dit probleem? Is dit een problematiek die landelijk speelt? Zo ja, van welke aard en omvang is die problematiek? Zo nee, hoe weet u dat?

Antwoord 2

Het drugs- en alcoholgebruik van jongeren in residentiële jeugdzorginstellingen (rjz), cluster 4 van het voortgezet speciaal onderwijs (vso), het praktijkonderwijs (PrO) en het vmbo met leerwegondersteuning (lwoo) is hoger dan in het reguliere onderwijs (vmbo en havo/vwo). Ik ben hier mee bekend. Dit betreft een landelijk probleem, waarop Rotterdam geen uitzondering is. In 2012 volgden ruim 37 000 leerlingen voortgezet speciaal onderwijs. Ruim 18 000 daarvan volgden onderwijs op de zogenaamde cluster 4 scholen voor leerlingen met gedragsproblemen. In 2012 kregen ruim 102 000 leerlingen leerwegondersteuning (lwoo) op het vmbo, waren ruim 27 000 leerlingen ingeschreven op het praktijkonderwijs (PrO). 3 300 jongeren volgden onderwijs op een cluster 4 school verbonden aan een instelling voor residentiële jeugdzorg (RJZ, excl. JJI en RJZ+).

¹ Metro, 18 december 2012

Tabel 1 landelijke cijfers 14–15-jarigen¹

	rjz	cluster 4 vso	PrO	lwoo	vmbo	havo/vwo
Roken (dagelijks)	58,6%	38,4%	17,4%	18,2%	13,6%	4,2%
Alcohol (fors wekelijks)	33,3%	23,4%	13,7%	16,9%	17,7%	9,5%
Cannabis (ooit)	66,7%	42,0%	15,3%	16,7%	20,0%	13,6%
Harddrugs (ooit)	29,2%	19,4%	13,8%	7,6%	6,3%	4,2%

¹ Kepper, A., Monshouwer, K., van Dorselaer, S., Vollebergh, W. (2012). Middelengebruik door jongeren. Middelengebruik in de residentiële jeugdzorg, Rec-4, praktijk-onderwijs en leerwegondersteunend onderwijs. Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen (TSG), 5, 288–295.

Ook in de leeftijdscategorieën 12–13 en 16 jarigen zijn er grote verschillen.

Vraag 4

Deelt u de mening dat de aanpak die in Rotterdam is gekozen een belangrijke bijdrage kan leveren aan het in kaart brengen en terugdringen van deze problematiek? Zo ja, wat gaat u doen om deze aanpak landelijk door te (laten) voeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Ja, want op lokaal niveau ligt een belangrijke taak op het gebied van voorlichting en vroegsignalering ter preventie (en eventueel behandeling) van middelengebruik onder jongeren. Naast de lokale overheid spelen ook andere partijen een rol, zoals ouders, scholen, de jeugdgezondheidszorg en de rijksoverheid.

Ook bij de aanpak van Rotterdam zijn diverse partijen betrokken. In Rotterdam is men net gestart met een aanpak gericht op het voortgezet speciaal onderwijs; er zijn nog geen resultaten bekend. Het ministerie van OCW zal in overleg met de betreffende sectoren en overige partijen bezien of en hoeverre de aanpak in Rotterdam breder landelijk verspreid kan worden. Daarnaast zal ook bezien worden of andere methodieken geschikt kunnen worden gemaakt voor de verschillende risicogroepen in het v(s)o. Aanpakken die in het regulier onderwijs werken zijn niet zonder meer te vertalen naar risicogroepen in het voortgezet (speciaal) onderwijs. Daarbij zal naast onderdelen van de Rotterdamse aanpak ook, waar mogelijk, gebruik gemaakt worden van de informatie die reeds beschikbaar is. Zoals de websites en lespakketten van het Trimbos instituut, dat hiervoor jaarlijks van mij subsidie ontvangt. Zo onderhoudt het Trimbos instituut bijvoorbeeld de Alcohol- en Drugs infolijnen² en het succesvolle lespakket *De gezonde school en genotmiddelen*³ voor basis- en voortgezet onderwijs en mbo. Dit programma richt zich niet alleen op leerlingen, maar ook op leerkrachten, ouders en schoolbesturen. Ook zorgt de rijksoverheid voor het verspreiden van goede voorbeelden via o.a. het Centrum Gezond Leven van het RIVM (interventiedatabase).

Vraag 5

Waaruit bestaat de speciale aanpak voor mbo'ers op niveau 1 en 2? Is deze aanpak succesvol gebleken?

Antwoord 5

In Rotterdam hebben de ROC's, politie, en de gemeente de handen ineengeslagen en een «Aanvalsplan Drugs & Alcohol op ROC's»⁴ opgesteld.

In dit aanvalsplan worden drie punten als nieuwe aanpak genoemd:

1. Preventie: gecertificeerd veiligheidsbeleid, instellen van een gedragscode, structurele voorlichting vanuit de methode De Gezonde School en Genotmiddelen;

² Evenals de roken infolijn

³ <http://www.trimbos.nl/onderwerpen/preventie/de-gezonde-school-en-genotmiddelen>

⁴ http://www.rotterdam.nl/GGD/Document/Jeugd/Aanvalsplan%20drugs_alcohol%20op%20ROCs.pdf

2. Curatie: Professionele hulp op locatie, indien probleemgebruik wordt geconstateerd bij een student, volgt altijd een melding in de verwijsindex van het Stadsregionaal Instrument Sluitende Aanpak (SISA);
3. Repressie: Blowverbod, altijd inschakelen van ouders bij problemen, ook bij meerderjarige scholieren.

Dit plan is in 2011 in werking getreden. De resultaten van het onderzoek naar de effectiviteit van deze aanpak worden in 2014 bekend.

Vraag 6

Op welke wijze draagt u bij aan de bewustwording onder jongeren en hun ouders omtrent de gevaren van drugs- en alcoholgebruik, en wat doet u aan de preventie daarvan?

Antwoord 6

Ik investeer bijvoorbeeld in betrouwbare informatie over drugs en alcohol voor diverse partijen. Denk aan het eerder genoemde lespakket *De gezonde school en genotmiddelen* en de Alcohol- en Drugs infolijnen. Ouders kunnen terecht op de website hoepakjijdataan.nl. Ook investeer ik in het Trimbos programma «Uitgaan, Alcohol en Drugs» en het Centrum Veilig en Gezond Uitgaan⁵, gericht op het verminderen van riskant alcohol- en drugsgebruik in het uitgaanscircuit en de gezondheids- en veiligheidsproblemen die daarmee samenhangen⁶, en in het Partnership Vroegsignalering Alcohol⁷. Ook is VWS een driejarig programma gestart om de gezonde leefstijl van de jeugd te bevorderen via scholen en door de inzet van social media. Deze zogenaamde «Jeugdimpuls» wordt gecoördineerd door het Centrum Gezond Leven en wordt uitgevoerd door relevante gezondheids- en onderwijspartners. Het budget (totaal € 6 miljoen) wordt onder andere ingezet ten behoeve van preventie van schadelijk middelengebruik.

⁵ <http://www.cvgu.nl/>

⁶ <http://www.trimbos.nl/onderwerpen/preventie/uitgaan-alcohol-en-drugs>

⁷ <http://www.vroegsignaleringalcohol.nl/>